

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Kfv.IV.35.752/2012/4.szám

A Kúria Dr. Jobbágy Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Jobbágy Krisztina ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Ivanovits Andrea ügyvéd által képviselt alperes ellen támogatási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2012. július 9. napján kelt 7.K.20.468/2012/5. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Pécsi Törvényszék 7.K.20.468/2012/5. számú ítéletét és az alperes 72/0801/845/16/2004. számú határozatát - az elsőfokú közigazgatási határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Pécsi Törvényszék által megállapított irányadó tényállás szerint a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2005. augusztus 10-én kelt 1019070257 számú határozatával a felperes ökológiai gyepgazdálkodás támogatási kérelmének 2004. szeptember 1-jétől induló ötéves gazdálkodási időtartamra helyt adott. A felperes 2007. szeptember 1.-2008. augusztus 31. tartó időszakra vonatkozó kifizetési kérelmét a 2009. május 14. napján kelt 72/0801/845/8/2004. számú határozatával azonban elutasította, mert a helyszíni ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy a támogatás igénybevételevel kapcsolatos követelményeknek nem felelt meg. Indokként szerepelt - többek között -, hogy a felperesnél az ENAR nyilvántartás alapján nincs elegendő állat a 0,2 állategység/hektár jogosultsági kritérium teljesítéséhez. A felperes a kifizetési kérelméhez 25 állat tartását igazolta az ENAR rendszer alapján. A

hatóság a helyszíni szemlekor 25 kecskét és 102 növendék birka jelenlétét rögzítette jegyzőkönyvében.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2011. november 23. napján kelt 72/0801/845/16/2004. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az alperes hivatkozott az Európai Unió Bírósága C-21/10. számú ügyben keletkezett ítéletére, amely lehetővé teszi, hogy az agrár-környezetgazdálkodási támogatás igénybevételére vonatkozó jogszabályi feltételek ellenőrzése során kizárólag az ENAR, vagy az ahhoz hasonló nyilvántartásban szereplő adatokat vegyen figyelembe a hatóság.

A felperes a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát kérte. Keresetében kiemelte, hogy a 0,2 állategység/hektár jogosultsági kritériumot teljesítette, hiszen a 2008. augusztus 16. napján történt helyszíni ellenőrzés bizonyította, hogy rendelkezett 25 kecskével, illetve 102 juh-hal. A felperes álláspontja szerint az alperes nem tett eleget tényállás-tisztázási kötelezettségét, illetve megsértette az Európai Unió Bíróságának C-21/10. ítéletében foglalt azon kritériumot, amely szerint az ENAR rendszer adatait kizárólagosan csak akkor lehet figyelembe venni, amennyiben az ügyfél erről megfelelő tájékoztatást kapott.

Az ügyben eljáró Pécsi Törvényszék a 7.K.20.468/2012/5. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszírozásában megvalósuló agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 150/2004.(X.12.) FVM rendeletnek (a továbbiakban: Jogcímrendelet) az ökológiai gyepgazdálkodási célprogram jogosultsági feltételeit meghatározó 31. § (2) bekezdés b) pontjába foglalt élőállat-sűrűségi feltételt idézte. A bíróság álláspontja szerint jogszabály nem határozza meg, hogy az éves statisztikai átlagszám alapján, avagy a kérelem benyújtásakor rendelkezésre álló állatok számából kell kiindulni. Ugyanakkor a jogerős ítélet a Jogcímrendelet 8. §-ában az állatlétszám alapú támogatásra vonatkozó feltétel alapján - analógia alkalmazásával - arra a következtetésre jutott, hogy a kifizetési kérelem benyújtásakor a nyilvántartásban szereplő állatállomány az irányadó, ez alapján kell meghatározni az állatsűrűség mértékét. A bíróság szerint kizárólag az ENAR rendszerbe bejelentett állatokat lehet figyelembe venni, mert ha nem így lenne - és a helyszíni szemlekor jelenlévő állatmennyiséget tekintenénk irányadónak - visszaélésekre adhat alapot.

A felperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, melyben kezdeményezte a Pécsi Törvényszék ítéletének az alperesi határozatokra is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és az alperes

kötelezését új eljárás lefolytatására. A felülvizsgálati kérelem kitért arra, hogy mivel ökológiai gyepgazdálkodási célprogramban szerepelt a felperes a 2004 és 2005 közötti időszakban, ezért megállapítható, hogy ügyében területalapú támogatásról volt szó. A Jogcímrendelet 7. §-a a területalapú, míg a 8. §-a az állatlétszám-alapú támogatások igénybevételeinek feltételeit elkülöníti. Véleménye szerint súlyosan jogszabálysértő a jogerős bírósági ítéletnek a Jogcímrendelet 8. §-ában meghatározott állatlétszám-alapú támogatásra vonatkozó feltételekre való hivatkozása. Figyelembe kell azt is venni, hogy a Jogcímrendelet 8. §-ában meghatározott kérelem a támogatási kérelem beadására vonatkozik és nem a támogatás elnyerése után öt évig minden évben beadott kifizetési kérelemről. A felperes állatállományát tehát nem az egyes kifizetési kérelem beadási napján nyilvántartott állatlétszám, hanem az egész gazdasági évben a gazdaságban jelenlévő állatok száma alapján kellett volna megállapítani. A felperes a felülvizsgálati kérelmében megjegyezte, hogy az alperesnek a saját maga által lefolytatott helyszíni ellenőrzés adatai és a gazdálkodási napló adatai alapján tudomása volt a felperes további állatairól, amelyet az ügy megítélése során figyelembe kellett volna venni. A felperes a helyszíni ellenőrzésről közokirat formájában vette fel a jegyzőkönyvet, ennek bizonyító erejét nem hagyhatta volna figyelmen kívül az alperes. Ha nem így lenne, a helyszíni ellenőrzés lefolytatásának nem is lenne értelme. Az alperesnek továbbá tudomása volt arról, hogy a felperes 2004-től minden évben kapott a juhok után anyaállat támogatást is, ezért a felperesi álláspont szerint a Pécsi Törvényszék tévesen adott helyt az alperes érvelésének. A felperes kitért felülvizsgálati kérelmében arra, hogy az ENAR rendszer adatai alapján is igazolni tudja a megfelelő állatlétszám meglétét, hiszen 2008. március 30-áig az ENAR-ban 140 anyajuh volt bejelentve, amely alapján ez igazoltnak tekinthető. Az alperes ezt a tényt indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta.

A felülvizsgálati kérelem szerint a Pécsi Törvényszék határozata jogszabálysértő, mivel a Pp. 221. § (1) bekezdése szerint az ítéletben ki kellett volna térni, hogy a keresetében megjelölt 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Eljárási tv.) 41. § (2) bekezdését miért nem találta alkalmazhatónak jelen ügyben, továbbá meg kellett volna jelölnie azt a jogszabályt, amely alapján a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv adatait figyelmen kívül hagyta, valamint az ENAR rendelet kizárólagosságának elfogadásakor az ezt alátámasztó jogszabályokra is utalnia kellett volna.

Az ügyben az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nyújtott be. Az alperes az Európai Unió Bírósága C-21/10. számú döntésére hivatkozott, mely alapján kizárólag az ENAR nyilvántartás adatai szerint hozhat döntést a hatóság és jogosult a jogkövetkezmények levonására is. Szintén ezen európai bírósági ítélet alapján van

lehetőség az ökológiai gyepgazdálkodási célprogramban az állatállomány alapú támogatás ellenőrzésére hivatott nyilvántartás, jelen esetben az ENAR nyilvántartás adatainak a figyelembe vételére.

Az alperes szerint a Jogcímrendelet 31. § (2) bekezdése az uniós jogra figyelemmel határozza meg a támogatás jogosultsági feltételeit. A jogosultsági feltételeknek a kérelem benyújtásakor kell megfelelnie a kérelmezőnek. Ez következik a Jogcímrendeletben használt „támogatás-igénylés” szó tartalmából is.

Az alperes kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását.

A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

A Jogcímrendelet 5. § (1) bekezdése az agrár-környezetgazdálkodási célprogramokhoz nyújtandó támogatás szabályozásakor hat célprogram-csoportot sorol fel (5. § (1) bekezdés a)-f) pontok). A 6. § (1) bekezdése szerint ebből öt célprogram-csoport-hoz terület alapú támogatás (5. § (1) bekezdés a)-e) pontok), míg egyhez állatállomány alapú vissza nem térítendő támogatás vehető igénybe (5. § (1) bekezdés f) pont). A jelen ügy tárgyát képező ökológiai gyepgazdálkodási célprogram terület-alapú támogatás (5. § (1) bekezdés bb) pont). A Jogcímrendelet a gyepgazdálkodási célprogram-csoport-hoz tartozó célprogramok esetén előállat sűrűségi feltételt fogalmaz meg. Jelen esetben a 32. § (2) bekezdés b) pont az irányadó, amely szerint jogosultsági feltétel, hogy a kérelmezőnek a gyep hasznosításához legalább 0,2 állategység/ha állatállománnyal kell rendelkeznie. A jogerős ítélet a Jogcímrendelet 8. §-ában meghatározottak alapján analógia útján azt állapította meg, hogy az állatállomány létszámakor a kifizetési kérelem benyújtásakor a nyilvántartásban szereplő állatokból kell kiindulni. A Jogcímrendelet 8. §-a nem a területalapú, hanem az állatlétszám alapú támogatások feltételiről rendelkezik, ezt a szabályt analógia alapján nem lehet a területalapú támogatásokra alkalmazni. A 8. § azt határozza meg, hogy az állatlétszám alapú támogatást az állattartó milyen feltételek esetén veheti igénybe, ennek keretében szól arról, hogy „aki/amely a kérelem benyújtásának időpontjában a kérelem alapját képező állatok vonatkozásában” rendelkezik az ott meghatározott feltételekkel. A terület alapú támogatások vonatkozásban a feltételcsoportot nem a Jogcímrendelet 8. §-a hanem attól elkülönülten a Jogcímrendelet 7. §-a tartalmazza. Sem a Jogcímrendelet 7. §-a, sem 8. §-a nem utal a kölcsönös alkalmazhatóság lehetőségére, ezért a Jogcímrendelet 8. §-ának alkalmazása jelen ügyben jogszabálysértő. Megjegyzést érdemel, hogy a jogerős ítélet által hivatkozott Jogcímrendelet 8. §-a nem határozza meg közelebbről, hogy támogatási vagy kifizetési kérelem tekintetében irányozza elő, egyébiránt csak az állatlétszám alapú támogatásokra irányadó feltételeket.

Helytálló ugyan az alperes azon érvelése, hogy az Európai Unió Bíróságának C-21/10. számú ítélete alapján - az Európai Unió

Alapjogi Chartájának 20. cikkében szereplő egyenlő bánásmód és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvéből következően - az ökológiai gyepgazdálkodási célprogramban előterjesztett igények alapján az élőállat sűrűség ellenőrzésekor kizárólag az ENAR rendszer adatai figyelembe vehetők, viszont a Jogcímrendelet 8. §-a nem ezen aspektusát fogalmazza meg az állatlétszám alapú támogatásnak.

A Kúria állandó gyakorlata szerint az Európai Unió mezőgazdasági támogatásaira való egyes jogosultsági feltételek meglétének vizsgálatakor a helyszíni ellenőrzés, az adminisztratív ellenőrzés és a távérzékelővel való ellenőrzés adatai egyaránt figyelembe veendők. A Kúria több döntésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a támogatásokra való jogosultság során a tényleges helyzetből kell kiindulni, azaz pl. ha a helyszíni ellenőrzés hibát nem tárt fel, akkor ugyanezen helyzet megítélésére az ENAR nyilvántartás - helyszíni ellenőrzéstől eltérő - adatai alapján közvetlen szankciót csak akkor lehet alkalmazni, ha a kérelmező megfelelő tájékoztatást kapott arról, hogy az ENAR nyilvántartásban eltérő adatok szerepelnek (s e hiányosságokat nem pótolta). A hatóság tájékoztatási kötelezettsége az Európai Unió Bíróságának C-21/10. számú ítéletéből, hiánypótlásra felhívási kötelezettsége az Eljárási törvény 41. §-ából következik. Nem helytálló a jogerős ítélet azon megállapítása, hogy azért sem irányadó a helyszíni ellenőrzéskör meglévő állatlétszám, mert azzal vissza lehet élni. Az Eljárási törvény. 50. § (1) bekezdése szerint a helyszíni ellenőrzés az ügyfél előzetes értesítése nélkül is lefolytatható, így ezzel a lehetőséggel hatóság a visszaélést ki tudja küszöbölni. A Kúria megítélése szerint a hatóság a kérelem (így jelen ügyben a kifizetési kérelem) elbírálása során nem hagyhatja figyelmen kívül azokat az adatokat, amelyekről hivatalos tudomása van, így az ügy összes körülményeit figyelembe vevő elbírálás során a helyszíni ellenőrzés adatai, a gazdasági napló adatai ugyan úgy figyelembe veendők, mint ahogy vizsgálatra szorul a felperes azon állítása amely szerint 2004-től minden évben kapott a juhok után anyaállat támogatást is.

A jogerős ítélet szerint a kérelem benyújtásakor rendelkezésre álló állatállományból kell kiindulni, a kérelem benyújtásának időpontjában nyilvántartásba került állatokat kell figyelembe venni. A Kúria osztja a jogerős ítélet ezen megállapítását (csak nem a Jogcímrendelet 8. §-a alapján) azzal, hogy - a fentiek szerint - a tényleges állatállománynak kell irányadónak lenni, amelynek feltárása a hatóság Ket.-ben foglalt tényállás-tisztázási kötelezettségéből ered. A Kúria utal arra is, hogy a kérelem benyújtásának időpontján túl nem közömbös az sem, hogy milyen nagyságú állatállománnyal rendelkezett a támogatási időszak egészében. A Jogcímrendelet 31. § (2) bekezdése nemcsak a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkoztatja a 0,2 állategység/ha

meqlétét.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet és az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - a Pp. 275. § (4) bekezdése, valamint 339. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárásra kötelezte. Az új eljárás során az eljáró közigazgatási hatóságnak a Ket. 50. § (1) bekezdése szerinti tényállás-tisztázási kötelezettsége körében fel kell tárnia, hogy a felperes a kérelem benyújtásakor illetve a támogatási időszakban valójában milyen állatállománnyal rendelkezett. Ennek keretében fel kell használnia a helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyvet, a felperes gazdasági naplóját, és egyéb hivatalból tudomással bíró adatokat (pl. hogy az élőállat sűrűség megállapításakor figyelmen kívül hagyott juhok után valóban részesült-e támogatásban a felperes, amely jelen ügyben a kellő számú állat meqlétét igazolhatja).

A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest az együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárás költségeinek megfizetésére.

A kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről szóló rendelkezés az illelékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. §-án és a 6/1986. (VI.26.) IMr. 14. §-án alapul.

Budapest, 2013. december 10.

**Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt sk.előadó
bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. bíró**

A kiadmány hitelél:

tisztviselő